

מאור עינים

חידושי תורה על הפרשה

גליון מס' 22

כי תשא תשפ"ב

העולם, 'וּנְפְלִינוּ אֲנִי וְעַמִּי', ונהיה מובדלים בדבר הזה מכל העם וכו'. עכ"ל.

ונראה שלכך הראה הקב"ה למשה רבינו קשר של תפילין, שהרי התפילין הם יחוד בין הקב"ה לישראל כמבואר בברכות, ועל דבר זה ביקש משה רבינו שהשכינה תשרה רק על עם ישראל.

וראיתי עוד לפרש עניין הקשר בתפילין, שזה כחיבור בין הקב"ה לעם ישראל, וא"כ יתכן שלכך הראה הקב"ה למשה דווקא את הקשר, להראות את עניין היחוד בין הקב"ה לעם ישראל, שרק עליהם שורה השכינה.

ולפ"ז נ"ל גם מ"ש בברכות (שם), 'וְיָרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ פִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּנּוּ', אלו תפילין שבראש, משום שעניין התפילין זה איחוד רק של הקב"ה לעם ישראל, ולכך 'וְיָרְאוּ מִמֶּנּוּ'. ונראה שזה גם הטעם שאין להסיח דעת מהתפילין, שבהיסח הדעת חסר באיחוד.

פניני המאור

הגמ' ביומא (דף לה:), אמרו עליו על הלל הזקן, שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיך [שם מטבע] חציו היה נותן לשומר בית המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו.

יש מק' כיצד יתכן שהלל הזקן הוציא מחצית משכורתו כדי ללמוד תורה, והרי הלכה היא בכתובות (דף נ.). 'המבזבז אל יבזבז יותר מחומש שמא יצטרך לבריות?'

ונ"ל, שכל התקנה של המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, כדי שלא יצטרך בסוף ליטול צדקה מהבריות, אך הלל שראה בעצמו שיש לו אפשרות לחיות גם מחצי פרנסתו, היה מותר לו לתת חצי מפרנסתו לצדקה,

(ל, יג) זה יתנו כל-העובר על-הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש, עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה'.

המפרשים הקשו מדוע מצוות מחצית השקל נאמרה דווקא בחצי ולא במטבע שלם.

ונ"ל, רש"י כותב (פסוק יב) הטעם למצוות מחצית השקל, 'וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף', שהמנין שולט בו עין הרע, וְהַדָּבָר [מגפה] בא עליהם וכו' עכ"ל, ונראה שלכך מצוות מחצית השקל דווקא במחצית השקל, ולא בשקל שלם, לרמז שבדבר שלם שיש התפעלות שייך עין הרע, אך בחצי שאין כ"כ התפעלות, אין בזה עין הרע.

(לג, כג) והסרותי את-כפי וראית את-אחורי, ופני לא יראו.

כתב רש"י, וראית את אחורי, הראהו קשר של תפילין (ברכות דף ו.).

ונ"ל, ענין התפילין שהקב"ה מניח¹ זה יחוד בין הקב"ה לישראל, כמבואר בברכות (שם), שבתפילין של הקב"ה כתוב בהם שבחיהו דישאל², ומובא שם, אמר להם הקב"ה לישראל, אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם [דהיינו, שיבחתם אותי], שנאמר (דברים ו, ד), 'שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד', ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם, שנאמר (שמואל ב ז, כג), 'וּמִי כְעַמֶּךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ'.

וכתב רש"י לעיל (טו), 'וּבְמָה יִנְדַע אֲפֹא', אני שואל ממך שלא תשרה שכינתך עוד על אומות

¹ כמבואר שם בגמ' שהקב"ה מניח תפילין.

² כמבואר שם בגמ' מה הם הפרשיות שכתובות בתפילין של הקב"ה.